

Sportparticipatie Venlo

Stadspeiling 2011

Afdeling Bedrijfsvoering
Team Informatievoorziening
Onderzoek en Statistiek
Venlo, februari 2012

Samenvatting

In deze rapportage worden de resultaten besproken van een onderzoek naar de sportparticipatie van de inwoners van de gemeente Venlo van 18 jaar en ouder. Het gemeentelijk Sportbedrijf peilt deze participatie eens in de drie jaar. De onderzoeksresultaten worden gebruikt bij het evalueren van het gemeentelijk sportbeleid en kunnen leiden tot nieuwe beleidsinitiatieven.

Het vragenblok over sportparticipatie was opgenomen in de vragenlijst van de Stadspeiling 2011. De stadspeiling is een jaarlijks terugkerend enquêteonderzoek onder de inwoners van de gemeente Venlo, waarin diverse onderzoeksvragen, die binnen de gemeentelijke organisatie leven, worden gebundeld. In 2011 namen 3.850 personen van 18 jaar en ouder deel aan de stadspeiling.

Sportparticipatie

Uit het onderzoek blijkt, dat in 2011 57% van de inwoners van de gemeente Venlo van 18 jaar en ouder het jaar voorafgaand aan het onderzoek minimaal 12 keer gesport heeft. Volgens de landelijke Richtlijnen Sportdeelname Onderzoek kunnen deze personen als sportparticipant beschouwd worden.

Ontwikkeling sportdeelname

De sportparticipatie is in de periode 2002-2008 in Venlo gestegen van 53% naar 61%. Maar na 2008 is het deelnamepercentage weer gedaald.

Sportdeelname per wijk

De sportdeelname in de gemeente Venlo is het hoogst is in Velden en Hout-Blerick/Boekend. In Velden bedraagt het deelnamepercentage maar liefst 72% en in Hout-Blerick/Arcen 70%. In de Tegelse wijk op de Heide is de sportparticipatie -met 47%- het laagst.

Beoefende sporttakken

De meest beoefende sporttakken in Venlo zijn fitness-conditie, wandelsport en fitness-kracht. Daarna volgt de categorie hardlopen/joggen/trimmen.

Aantal beoefende sporten per sporter

Zo'n 35% van alle ondervraagden heeft de afgelopen 12 maanden geen enkele keer gesport. Zeven procent heeft 1 t/m 11 keer gesport en 26% 12 t/m 59 keer. Dertien procent geeft aan dat men de afgelopen 12 maanden 120 keer of meer heeft gesport.

Gemiddeld heeft de Venlonaar in die periode 1,8 verschillende sporten beoefend.

Zelfbeeld als sporter

Aan de deelnemers van de enquête is gevraagd of men zichzelf als sporter ziet. Iets meer dan de helft van de ondervraagden (53%) beantwoordt deze vraag ontkennend; 23% beschouwt zichzelf wel als sporter.

Reden niet-sporten

De meest genoemde reden om niet te sporten is de leeftijd en/of de gezondheid. Daarna volgen de argumenten "geen interesse in sport" en "geen tijd".

Organisatorisch verband

Van de deelnemers aan de enquête, die de afgelopen 12 maanden een of meer keer gesport hebben, heeft 38% een of meer sporten in verenigingsverband beoefend. 39% Van de deelnemers heeft in ongeorganiseerd verband gesport met vrienden, familie, gezin of collega's. Zo'n 40% heeft gesport bij een sportschool, fitnesscentrum of een andere commerciële voorziening en 32% heeft ongeorganiseerd en alleen gesport.

Soort sportactiviteit

Zo'n 62% van de respondenten, die de afgelopen 12 maanden gesport hebben, heeft in die periode deelgenomen aan trainingen van de betreffende sport; 34% heeft lessen gevolgd, 36% heeft deelgenomen aan een competitie en 34% aan toernooien of andere sportevenementen.

Gebruik sportaccommodatie

De afgelopen 12 maanden werd het meest gesport in de openbare ruimte, zoals op straat, in een park of in het bos. Het ligt voor de hand dat dit toe te schrijven is aan sportactiviteiten als wandelen, hardlopen, trimmen, joggen en fietsen. Op de tweede plaats komt de sportschool en het fitnesscentrum, hetgeen veelal particuliere accommodaties zijn. Het frequente gebruik van deze accommodaties kan toegeschreven worden aan de hoge deelname aan fitnessactiviteiten; zowel conditie- als krachtfitness. Iets meer dan een kwart van de sporters heeft gebruik gemaakt van een gymzaal of sporthal. Daarmee komt deze accommodatie op de derde plaats.

Leemten in aanbod sportvoorzieningen in Venlo

Op de vraag of men iets mist in het aanbod aan sportvoorzieningen in de gemeente, antwoordt 13% dat dit inderdaad het geval is. Daarbij wordt -evenals voorgaande jaren- vooral het gemis aan een (binnen- en/of openlucht)zwembad in stadsdeel Venlo genoemd. De inwoners van Tegelen en Steyl maken zich zorgen om het voortbestaan van het zwembad in Nieuw-Steyl.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1 Inleiding	7
1.1 Aanleiding voor het onderzoek	7
1.2 Het gebruikte vragenblok	7
1.3 Het begrip sport	7
1.4 Onderzoeksopzet	7
2 Sportparticipatie	9
2.1 Sportdeelname	9
2.2 Sportdeelname doelgroepen	10
2.3 Sportdeelname per wijk	10
2.4 Beoefende sporttakken	12
2.5 Sportfrequentie	12
2.6 Sportfrequentie en persoonskenmerken	13
2.7 Aantal beoefende sporten	13
2.8 Populariteit sporten	14
2.9 Populariteit sporttak per doelgroep	14
2.10 Zelfbeeld als sporter	15
2.11 Zelfbeeld als sporter onder verschillende bevolkingsgroepen	16
2.12 Reden niet -sporten	16
2.13 Reden niet-sporten onder verschillende bevolkingsgroepen	17
3 Organisatorisch verband en soort sportactiviteit	18
3.1 Organisatorisch verband sportbeoefening	18
3.2 Organisatorisch verband sportbeoefening en persoonskenmerken	18
3.3 Soort sportactiviteit	19
3.4 Soort sportactiviteit en persoonskenmerken	19
4 Sportaccommodaties en sportvoorzieningen	21
4.1 Gebruik sportaccommodatie	21
4.2 Gebruik sportaccommodatie per wijk	21
4.3 Wat mist men in het sportaanbod in de gemeente	22
5 Gezond bewegen	24
5.1 De Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB)	25
5.2 De Fitnorm	26
5.3 De Combinorm	27
Bijlage 1 Onderzoeksopzet	31
Bijlage 2. Vragenblok over sportdeelname in stadspeiling 2011	32
Bijlage 3. Onderzochte samenhangen m.b.t. sportdeelname	36
Bijlage 4. RSO-tabellen sportparticipatie per wijk	39

1 Inleiding

1.1 Aanleiding voor het onderzoek

Sinds 2002 peilt het gemeentelijk Sportbedrijf eens in de drie jaar de sportparticipatie van de Venlose bevolking van 18 jaar en ouder. Daartoe worden enkele vragen opgenomen in de stadspeiling van de gemeente Venlo. De resultaten van de stadspeiling vormen een onderdeel van de monitoring van het bestaande en nieuwe sportbeleid.

1.2 Het gebruikte vragenblok

Het vragenblok over sportdeelname in de stadspeiling is gebaseerd op het landelijke RSO-vragenblok (Richtlijnen Sportdeelname Onderzoek). Dit vragenblok is in opdracht van het ministerie van VWS ontwikkeld door onderzoeksbureau Diopter in samenwerking met o.a. de KUB, het NOC*NSF, LC, NISB, CBS en SCP.

1.3 Het begrip sport

In deze vragenlijst is het begrip "sport" afgebakend als "sportieve activiteiten, die worden verricht volgens gebruiken en regels uit de sportwereld". Als toelichting bij deze omschrijving wordt verder vermeld dat activiteiten als badminton, fitness, toerfietsen en schaken tot de sporten worden gerekend, maar yoga, tuinieren, puzzelen of fietsen naar de bakker niet. Sporten die men tijdens de vakantie heeft beoefend tellen eveneens mee, maar sporten tijdens lessen lichamelijke opvoeding op school niet.

Bij het interpreteren van de onderzoeksresultaten dient men voorts te beseffen dat de stadspeiling een enquête is onder de inwoners van 18 jaar en ouder. De stadspeiling levert dan ook geen gegevens op over de sportdeelname van jeugdigen onder 18 jaar.

1.4 Onderzoeksopzet

Voor het peilen van de sportparticipatie van de burgers is gebruik gemaakt van de stadspeiling. De stadspeiling is een jaarlijks terugkerende grootschalige schriftelijke enquête onder de inwoners van de gemeente Venlo van 18 jaar en ouder. Bewoners van kloosters, verpleeg- en verzorgingshuizen, asielzoekerscentra, daklozentehuizen e.d., worden vanwege hun afwijkende huisvestings situatie buiten het onderzoek gehouden. Waar in dit rapport wordt gesproken over "*de Venlonaren*" of "*de inwoners*", wordt dan ook steeds bedoeld op de inwoners van de gemeente Venlo van 18 jaar en ouder, exclusief de tehuisbewoners.

De stadspeiling wordt sinds 1994 uitgevoerd door het cluster Onderzoek & Statistiek (O&S) van de gemeente Venlo. In de stadspeiling worden diverse uiteenlopende vragen opgenomen, die binnen de gemeentelijke organisatie leven. In de Stadspeiling 2011 betrof het de volgende onderwerpen:

- a) Voorzieningen in de buurt
- b) Voorzieningen in de gemeente
- c) Beeld van de stad en het centrum
- d) Plastic afvalscheiding
- e) Kwaliteit van de woning
- f) Mantelzorg en ondersteuning
- g) Bekendheid en gebruik dagvoorziening
- h) Bekendheid Wegwijzerloket

- i) Sportdeelname
- j) Betrekken burgers bij gemeentelijke plannen
- k) Bestuur van de stad
- l) Integratie van allochtonen
- m) Maatschappelijke participatie
- n) Zelfredzaamheid

In deze rapportage worden de resultaten besproken van onderwerp i) Sportdeelname. De resultaten van de andere onderwerpen van de Stadspeiling worden in afzonderlijke rapportages beschreven, al naar gelang de behoefte van de afdeling, die het onderwerp heeft aangedragen.

De dataverzameling voor de stadspeiling vond plaats in de periode maart/april 2011. Ten behoeve van het onderzoek werd een steekproef uit het bevolkingsbestand getrokken van in totaal 5.400 personen van 18 jaar en ouder.

Na een administratieve correctie (o.a. ten aanzien van postadressen van inwoners zonder vast woonadres) en na aftrek van de onbezorgbare formulieren (o.a. vanwege verhuizing of overlijden) resteerden 5.343 personen in de steekproef. De respondenten ontvingen voor aanvang van het onderzoek een vooraankondigingbrief, die getekend was door de burgemeester. Vervolgens werden de vragenlijsten bij de respondenten thuis bezorgd en opgehaald door leden van lokale verenigingen. Desgewenst kon men de vragenlijst ook per post terugsturen.

In totaal zijn 3.850 ingevulde vragenlijsten geretourneerd. Hiervan werden 3.534 (92%) ingeleverd bij de ophalers en 316 formulieren (8%) werden per post teruggestuurd. Al met al bedroeg de algehele respons van de stadspeiling 72%. Dat is zonder meer een tevredenstellend percentage; zeker voor dit type onderzoek.

Voor een nadere uiteenzetting over de onderzoeksopzet wordt verwezen naar bijlage 1.

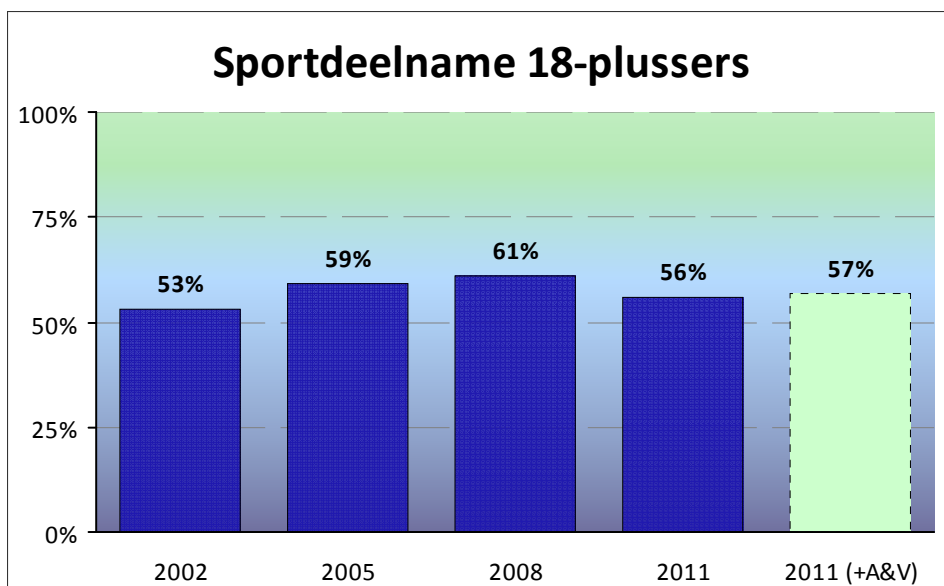
2 Sportparticipatie

2.1 Sportdeelname

Aan de deelnemers van de enquête is gevraagd welke sport(en) ze de afgelopen 12 maanden hebben beoefend. Daarbij werd de in paragraaf 1.3 genoemde omschrijving van het begrip sport gehanteerd. Ongeveer 62% van de ondervraagden heeft de afgelopen 12 maanden een of meer sporten beoefend; 38% geeft aan dat men geen enkele sport heeft beoefend.

Volgens de definitie van het RSO (Richtlijnen Sportdeelname Onderzoek) dient men echter minimaal 12 keer per jaar te sporten om als sportparticipant aangemerkt te worden. Gaat men uit van deze definitie, dan bedraagt het sportparticipatiecijfer voor Venlo 57%. (Let wel: het gaat hierbij dus uitsluitend om de inwoners van 18 jaar en ouder).

Als men dit cijfer wil vergelijken met de cijfers uit voorgaande jaren moet men er rekening mee houden, dat er in 2010 een gemeentelijke herindeling heeft plaatsgevonden, waarbij de voormalige gemeente Arcen & Velden gefuseerd is met de gemeente Venlo. In de volgende grafiek is het sportdeelnamepercentage voor 2011 van de gemeente Venlo -inclusief Arcen & Velden- in de laatste kolom (met stippellijn-kader) weergegeven. Voor de vergelijkbaarheid met de cijferreeks uit voorgaande jaren is ook het sportparticipatiepercentage berekend voor Venlo exclusief Arcen & Velden; (vierde kolom 2011).

Op basis van de grafiek kan geconstateerd worden dat de sportdeelname in Venlo in de periode 2002-2008 toenam, maar dat er daarna weer een daling is opgetreden. Het participatiecijfer ligt in 2011 weliswaar nog boven dat van 2002, maar het is lager dan in 2005 en 2008.

Tevens valt uit de grafiek af te leiden, dat het deelnamepercentage voor de gemeente Venlo, inclusief Arcen & Velden, hoger is dan het percentage exclusief deze dorpen. Dat betekent dat de sportdeelname in Arcen & Velden boven het stedelijk gemiddelde ligt. Dat blijkt ook uit de volgende paragraaf.

2.2 Sportdeelname doelgroepen

In deze rapportage wordt ook aandacht besteed aan enkele doelgroepen, die binnen het sportbeleid onderscheiden kunnen worden. Het betreft senioren (50-plussers), allochtonen en personen met een laag huishoudeninkomen. Onderstaande tabel bevat de sportdeelname-percentages (volgens de RSO-definitie) van deze groepen.

Doelgroep		Sportdeelname-percentage
Alle inwoners		57 %
Leeftijd	Jonger dan 50 jaar	63 %
	Senioren (50 jaar of ouder)	52 %
Etniciteit	Autochtonen	59 %
	Allochtonen	51 %
Huishoudeninkomen	meer dan € 1.750 p/m.	65 %
	€ 1.750 p/m. of minder	41 %

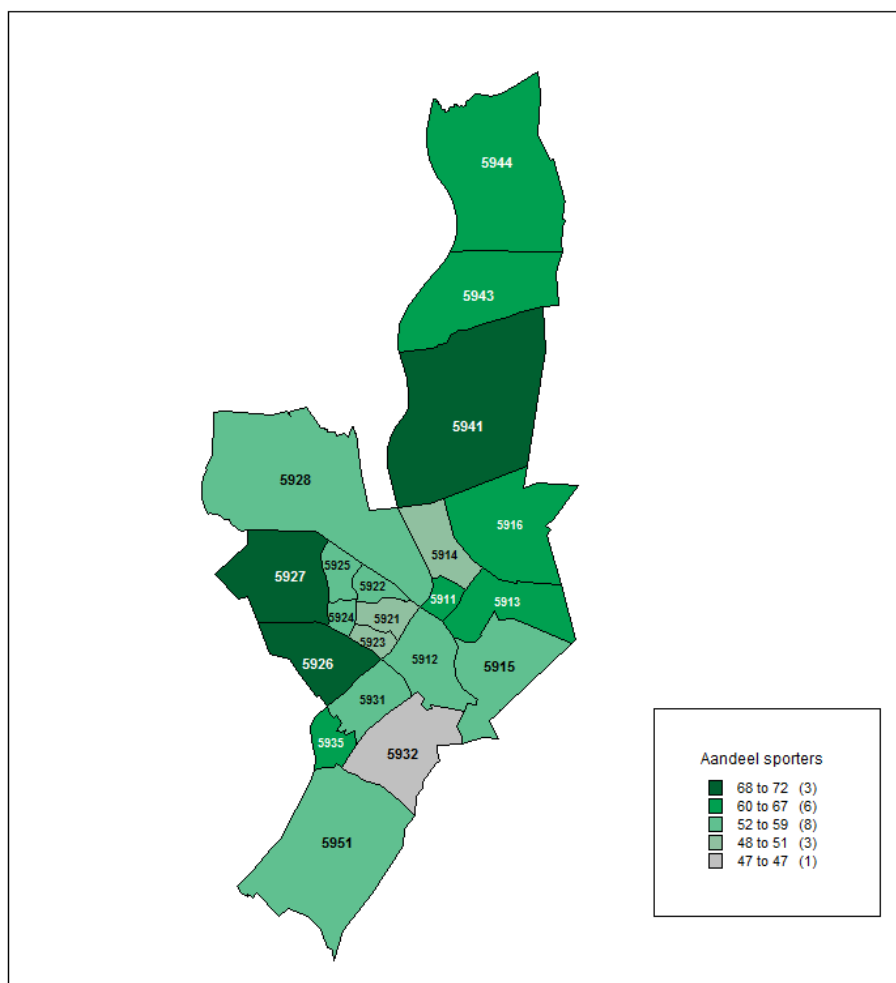
In de vorige paragraaf is al geconstateerd dat 57% van de inwoners van de gemeente Venlo 12 keer of meer per jaar sport beoefent. Voor de doelgroepen is dit percentage significant lager: voor 50-plussers bedraagt het percentage 52%, voor allochtonen 51% en voor personen uit een huishouden met een laag inkomen 41%.

2.3 Sportdeelname per wijk

In onderstaande tabel is de sportparticipatie per postcodewijk vermeld. Daarbij is weer de RSO-definitie van het begrip sporter gehanteerd; dat wil zeggen dat men minimaal 12 keer per jaar (ofwel 1 keer per maand) dient te sporten om als sporter aangemerkt te worden.

Aandeel sporters per postcodewijk			% sporters 2011
Stadsdeel Venlo	Wijk 5911	Binnenstad	65%
	Wijk 5912	Venlo-Zuid	55%
	Wijk 5913	Venlo-Oost-Noord	67%
	Wijk 5914	Venlo-Noord	48%
	Wijk 5915	Venlo-Oost-Zuid	52%
	Wijk 5916	't Ven	66%
Stadsdeel Blerick	Wijk 5921	Blerick-Midden	48%
	Wijk 5922/5928	Blerick-Noord/ Trade Port	59%
	Wijk 5923	Blerick-Zuid	50%
	Wijk 5924	Vossener	53%
	Wijk 5925	Klingerberg	57%
	Wijk 5926/5927	Hout-Blerick/ Boekend	70%
Stadsdeel Tegelen en Belfeld	Wijk 5931	Tegelen	55%
	Wijk 5932	Op de Hei	47%
	Wijk 5935	Steyl	61%
	Wijk 5951	Belfeld	57%
Stadsdeel Arcen en Velden	Wijk 5941	Velden	72%
	Wijk 5943/5944	Lomm/Arcen	67%
Totaal	Gemeente Venlo		57%

In de volgende grafiek is de sportdeelname per wijk grafisch weergegeven.

Uit de tabel en grafiek valt af te leiden dat de sportdeelname in de gemeente Venlo het hoogst is in de wijken Velden (5941) en Hout-Blerick/Boekend (5926/5927). In Velden bedraagt het deelnamepercentage maar liefst 72% en in Hout-Blerick/Arcen 70%. In de Tegelse wijk op de Heide (5932) is de sportparticipatie -met 47%- het laagst.

2.4 Beoefende sporttakken

In de volgende tabel is aangegeven hoeveel procent van de ondervraagden de afgelopen 12 maanden de genoemde sporten (minimaal 1 keer) heeft beoefend. Omdat men meerdere sporten mocht aankruisen, tellen de percentages op tot boven 100%. In de vragenlijst werden de volgende 47 sporttakken opgesomd.

Sporttak	%	2008	2011
fitness conditie		26	24
wandelsport		17	17
fitness kracht		15	14
hardlopen/ joggen/ trimmen		13	13
zwemsport		13	12
wielrennen/ mountain-bike/ toerfietsen		11	11
veldvoetbal		7	7
tennis		8	7
bowling		7	7
skiën/langlaufen/ snowboarden		6	6
darts		5	4
golf		4	4
biljart/ poolbiljart/ snooker		4	4
aerobic/steps		4	4
midgetgolf		3	4
schaatsen		3	3
danssport		3	3
zaalvoetbal		3	3
skeeleren/skaten		3	3
volleybal		3	3
jeu de boules		3	3
gymnastiek/ turnen		3	3
badminton		3	2
karting		2	2
squash		3	2
tafeltennis		2	2
klimsport/ bergwandelen		2	2
hockey		2	2
vecht en verdediging-sporten		2	2
schaken		1	2
schietsport		2	2
paardensport		2	1
bridge		1	1
atletiek		2	1
volleybal		3	3
jeu de boules		3	3
watersport/zeilen/ surfen		1	1
dammen		1	1
kano		1	1
boksen		1	1
boksen		1	1
basketbal		1	1
duiksport		1	1
motorsport		1	1
handbal		1	1
vliegen/hanggliden/- parachutespringen		0	0
roeien		0	0
korfbal		0	0
honkbal/softbal		0	0
kaatsen		0	0
andere sport		4	3

Uit het overzicht valt af te leiden dat in 2011 fitness-conditie (24%), wandelsport (17%) en fitness-kracht (14%) het vaakst zijn aangekruist. Daarna volgen hardlopen/joggen/trimmen (13%) en zwemsport (12%). Bij de categorie "andere sport" werden o.a. genoemd: fietsen, beugelen, kegelen en Nordic-walking.

Als men de cijfers van 2011 wil vergelijken met die van 2008, dient men rekening te houden met de gemeentelijke herindeling van 2010. Maar omdat de verschillen tussen Venlo met Arcen & Velden en Venlo zonder Arcen & Velden minimaal zijn, zijn in bovenstaande tabel voor 2011 alleen de cijfers van Venlo inclusief Arcen en Velden opgenomen.

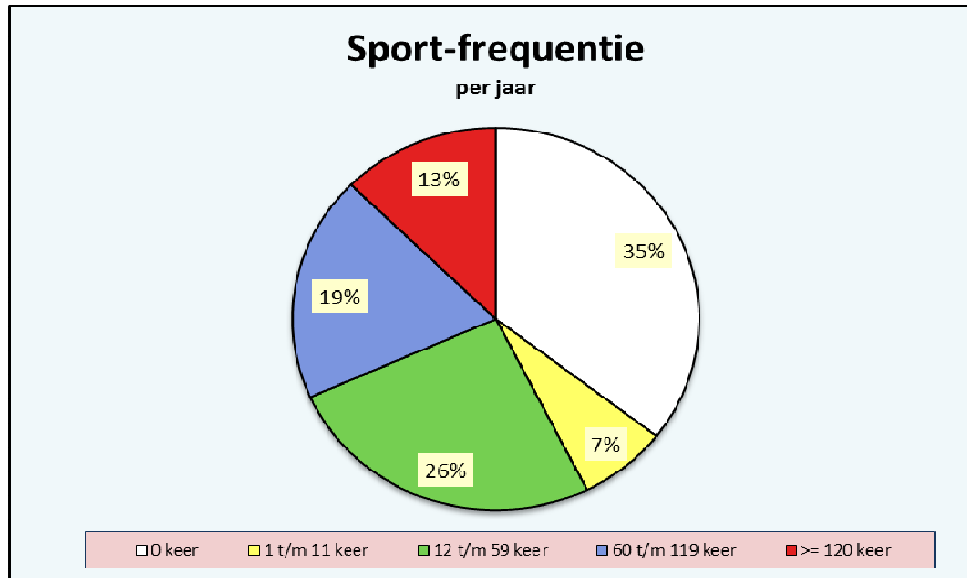
Bij een vergelijking van die cijfers met die van drie jaar geleden, valt te constateren dat de deelname-percentages van 32 van de 47 sporten gelijk zijn gebleven. Bij tien sporten is de deelname met één procentpunt gedaald. Bij fitness-conditie, tennis en zwemsport is de deelname (met twee procentpunten) het meest gedaald. Bij midgetgolf en schaken is een lichte stijging (met één procentpunt) te zien.

2.5 Sportfrequentie

Aan degenen, die de afgelopen 12 maanden een of meer sporten hebben beoefend, is gevraagd hoe vaak ze in die periode in totaal gesport hebben. In onderstaande grafiek zijn de antwoorden op die vraag samengevat. In de grafiek zijn ook de niet-sporters (0 keer) opgenomen.

Het aandeel sporters en niet-sporters in de volgende grafiek wijkt wat af van de percentages, die in paragraaf 2.1 genoemd zijn. Dat komt doordat de vraag naar de sportfrequentie door meer personen niet is ingevuld.

Uit de grafiek valt o.a. af te leiden dat 35% van alle ondervraagden de afgelopen 12 maanden geen enkele keer gesport heeft. Zeven procent heeft 1 t/m 11 keer gesport en 26% 12 t/m 59 keer. Dertien procent geeft aan dat men de afgelopen 12 maanden 120 keer of meer heeft gesport. Dat komt neer op minimaal 10 keer per maand. Bijna een op de vijf respondenten sport tussen de 60 en 119 keer per jaar, ofwel 5-10 keer per maand.

In vergelijking met 2008 is het aandeel inwoners, dat zeer frequent sport (d.w.z. 120 keer of meer per jaar, ofwel 10 keer of vaker per maand) met 8 procentpunten gedaald: van 20% naar 12%. (Bij deze vergelijking zijn de inwoners uit Arcen & Velden buiten beschouwing gelaten. Vandaar is hier sprake van 12% in plaats van 13% zoals in de grafiek).

Van de andere kant is het aandeel inwoners dat 1 tot 11 keer per jaar sport gestegen van 4% in 2008 naar 7% in 2011. En het percentage inwoners dat 12 tot 59 keer per jaar sport is zelfs toegenomen van 20% naar 26%.

2.6 Sportfrequentie en persoonskenmerken

Nagegaan is met welke persoonskenmerken de sportfrequentie samenhangt. De resultaten van deze analyse zijn in tabelvorm samengevat in bijlage 3a. Uit de betreffende tabel kan het volgende worden afgeleid:

- Alle onderzochte persoonskenmerken hangen samen met sportfrequentie.
- Mannen sporten frequenter dan vrouwen.
- Jongeren sporten meer dan ouderen.
- Autochtone inwoners sporten vaker dan allochtone inwoners; hoewel allochtonen in de hoogste frequentie categorie juist oververtegenwoordigd zijn.
- Hoger opgeleiden sporten meer dan lager opgeleiden.
- Hogere inkomensgroepen sporten frequenter dan lagere inkomensgroepen.
- In de voormalige gemeente Arcen & Velden wordt beduidend meer gesport dan in andere stadsdelen van de gemeente Venlo.

2.7 Aantal beoefende sporten

Van degenen, die in de vragenlijst hebben aangegeven dat ze de afgelopen 12 maanden een of meer sporten hebben beoefend, heeft 31% één sport aangekruist, 26% twee sporten, 17% drie sporten,

10% vier sporten en de overige 16% zelfs vijf of meer sporten. Gemiddeld hebben de respondenten 1,8 sporten aangekruist.

2.8 Populariteit sporten

Aan de respondenten, die de afgelopen 12 maanden gesport hebben, is gevraagd maximaal 3 sporten te noemen, die ze gedurende die periode het meest beoefend hebben. De 10 meest genoemde sporten (dat zijn dus de sporten die het meest frequent beoefend worden) zijn in de volgende tabel opgesomd. Sporten, die men de afgelopen 12 maanden minder dan 12 keer heeft beoefend, zijn bij het opstellen van het overzicht buiten beschouwing gelaten.

Top-tien van sporten	Percentage respondenten dat de sport de afgelopen 12 maanden minimaal 11 keer beoefend heeft				Rangnummer		
	2002	2005	2008	2011	2002	2005	2008
1. Fitness (conditie)	20	27	33	32	1	1	1
2. Wandelsport	11	16	22	21	5	2	2
3. Fitness (kracht)	8	13	17	16	7	5	3
4. Hardlopen/ joggen/ trimmen	8	8	16	15	6	7	4
5. Wielrennen/ mountainbike/ toerfietsen	13	14	13	13	4	3	5
6. Zwemsport	17	13	11	11	2	4	6
7. Veldvoetbal	7	8	8	9	8	8	8
8. Tennis	13	12	10	8	3	6	7
9. Aerobics/ steps	6	7	4	5	9	9	10
10. Danssport	4	3	3	5	15	15	14

Uit het overzicht blijkt dat vooral fitnessactiviteiten populair zijn. Conditie-fitness staat op de eerste plaats en kracht-fitness op de derde plaats. Ook wandelsport scoort (met een tweede plaats) hoog. In vergelijking met drie jaar geleden hebben er enkele verschuivingen in de rangorde van de top-tien plaatsgevonden. Zo zijn veldvoetbal en tennis van plaats verwisseld. Hoewel het aandeel voetballers de afgelopen jaren licht is toegenomen, is het aandeel tennissers gestaag gedaald. Aerobics/steps is een plaats geklommen en op de tiende plaats is nu de danssport de top-tien binnen gekomen.

2.9 Populariteit sporttak per doelgroep

Nagegaan is of er verschillen bestaan tussen verschillende bevolkingsgroepen qua populariteit van verschillende sporten. Uit het volgende overzicht met de zeven populairste sporttakken per bevolkingsgroep blijkt dit inderdaad het geval te zijn, hoewel de meest populaire sporten vaak onder alle bevolkingsgroepen hoog scoren.

Als men naar de 50-plussers kijkt, valt het op dat hier de wandelsport het meest populair is en niet fitness-conditie, zoals bij de andere groepen het geval is. Fitness-conditie komt bij de senioren op de tweede plaats. Ook fietsen is vrij populair onder de 50-plussers.

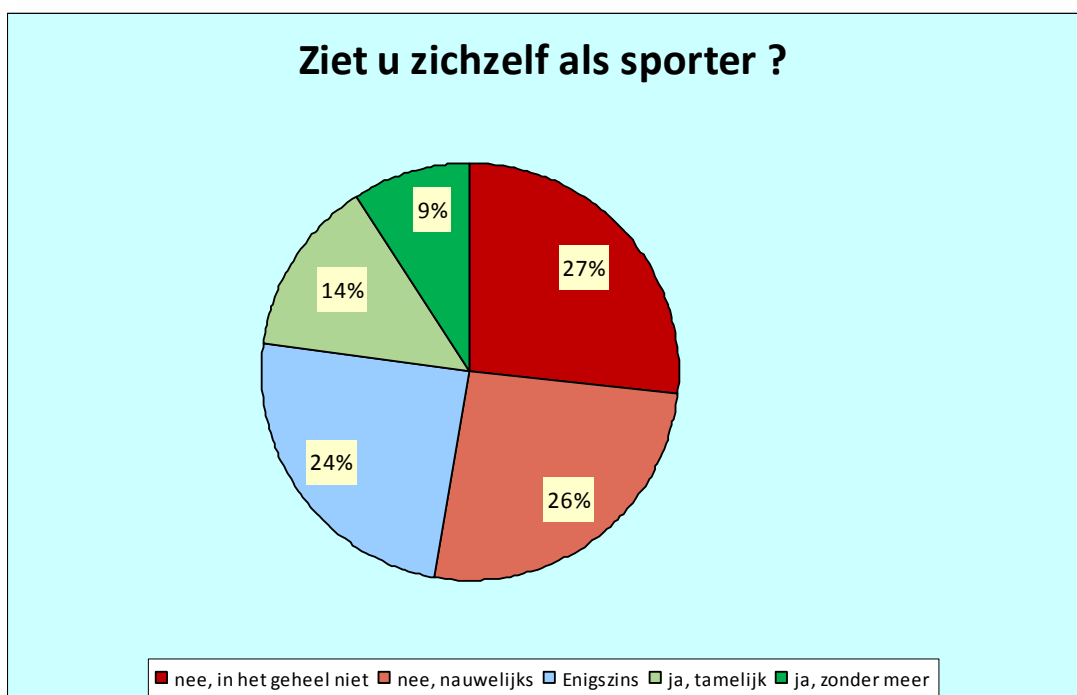
Het verschil tussen autochtonen en allochtonen qua populariteit van de sporttakken is niet zo groot. De sporten, die onder autochtonen favoriet zijn, zijn dat veelal ook onder de allochtonen. De verschillen beperken zich vaak tot een wisseling van rangnummer. Bij de autochtonen behoort tennis nog net tot de top 7. Bij de allochtonen is dat niet het geval; bij hen scoort veldvoetbal hoger.

Hetzelfde beeld treffen we aan bij de lagere en hogere inkomensgroepen. Ook hier is veelal slechts sprake van een wisseling rangpositie van de meest populaire sporten. En ook hier zien we dat bij de lagere inkomens veldvoetbal tennis uit de top 7 verdringt.

Rang nr.	Leeftijdsgroep		Etniciteit		Huishoudinkomen	
	< 50 jaar	>= 50 jaar	Autochtonen	Allochtonen	<= € 1750	> € 1750
1	fitness-conditie	wandelsport	fitness-conditie	fitness-conditie	fitness-conditie	fitness-conditie
2	fitness-kracht	fitness-conditie	wandelsport	fitness-kracht	wandelsport	wandelsport
3	hardlopen/ joggen/ trimmen	wielrennen/ mountainbike/ toerfietsen	fitness-kracht	wandelsport	fitness-kracht	hardlopen/ joggen/ trimmen
4	zwemsport	zwemsport	hardlopen/ joggen/ trimmen	zwemsport	zwemsport	fitness-kracht
5	wandelsport	tennis	zwemsport	hardlopen/ joggen/ trimmen veldvoetbal wielrennen/ mountainbike/ toerfietsen	wielrennen/ mountainbike/ toerfietsen	wielrennen/ mountainbike/ toerfietsen
6	veldvoetbal	fitness-kracht	wielrennen/ mountainbike/ toerfietsen		hardlopen/ joggen/ trimmen	zwemsport
7	bowling	hardlopen/ joggen/ trimmen	tennis		veldvoetbal	tennis

2.10 Zelfbeeld als sporter

Aan de deelnemers van de enquête is gevraagd of men zichzelf als sporter ziet. Iets meer dan de helft van de ondervraagden (53%) beantwoordt deze vraag ontkennend; 23% beschouwt zichzelf wel als sporter.

Het percentage inwoners dat zichzelf als sporter beschouwt is de afgelopen jaren vrijwel gelijk gebleven: in 2008 bedroeg dit percentage namelijk 24% en in 2005 -evenals dit jaar- 23%.

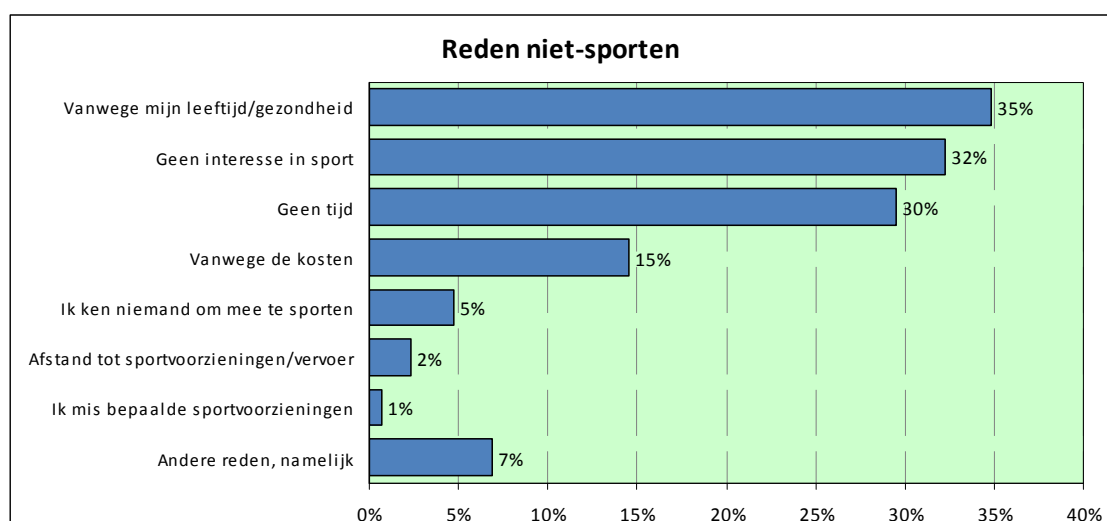
2.11 Zelfbeeld als sporter onder verschillende bevolkingsgroepen

Het zal niemand verbazen, dat het aandeel Venlonaren, dat zichzelf als sporter beschouwt, onder 50-plussers lager is dan onder de jongeren. Tussen autochtonen en allochtonen bestaat er echter geen verschil. Inkomen blijkt daarentegen wel een rol te spelen voor het zelfbeeld: het aandeel respondenten, dat zichzelf als sporter beschouwt, is onder de hogere inkomensgroepen hoger dan onder de lagere. Hierbij kan wel opgemerkt worden dat er een samenhang bestaat tussen inkomensgroep en leeftijd. Onder 50-plussers is het aandeel mensen met een gezinsinkomen onder € 1.750,- per maand namelijk significant hoger dan onder jongere respondenten. Bij een nadere analyse¹ blijkt met name dit leeftijdsaspect verantwoordelijk te zijn voor het verschil tussen de inkomensgroepen qua zelfbeeld als sporter.

Doelgroep		Ziet zichzelf als sporter
Alle inwoners		23 %
Leeftijd	Jonger dan 50 jaar	29 %
	Senioren (50 jaar of ouder)	17 %
Etniciteit	Autochtonen	23 %
	Allochtonen	23 %
Huishoudeninkomen	meer dan € 1.750 p/m.	26 %
	€ 1.750 p/m. of minder	15 %

2.12 Reden niet -sporten

Aan de respondenten, die aangeven dat ze de afgelopen 12 maanden geen enkele sport hebben beoefend, is gevraagd waarom ze niet gesport hebben.

De meest genoemde reden voor niet sporten heeft te maken met de leeftijd en/of de gezondheid van de respondenten. Maar liefst 35% van degenen, die niet sporten, geeft dat als reden op. Daarna volgen de argumenten “geen interesse in sport” en “geen tijd”.

Vergelijkt men de onderzoeksresultaten van 2011 met die van 2008 dan valt te constateren dat het argument “leeftijd/gezondheid” even vaak genoemd wordt. Het argument “geen interesse in sport” wordt in 2011 vaker genoemd, terwijl het argument “geen tijd” juist minder vaak wordt aangevoerd als reden voor het niet sporten. Ook het kostenargument wordt in 2011 duidelijk minder vaak aangevoerd.

2.13 Reden niet-sporten onder verschillende bevolkingsgroepen

De reden om niet te sporten kan per bevolkingsgroep verschillen. Het leeftijd- en gezondheidsargument wordt door bijna de helft van de 50-plussers genoemd. Bij de jongeren is de belangrijkste reden tijdgebrek. Dat argument wordt ook door de hogere inkomensgroepen als belangrijkste reden opgegeven.

Het kostenaspect vormt weliswaar bij geen enkele groep de belangrijkste reden om niet te sporten, maar wordt door jongeren vaker genoemd dan door ouderen, door allochtonen wat vaker dan door autochtonen en door de lagere inkomensgroep vaker dan door de hogere inkomensgroep.

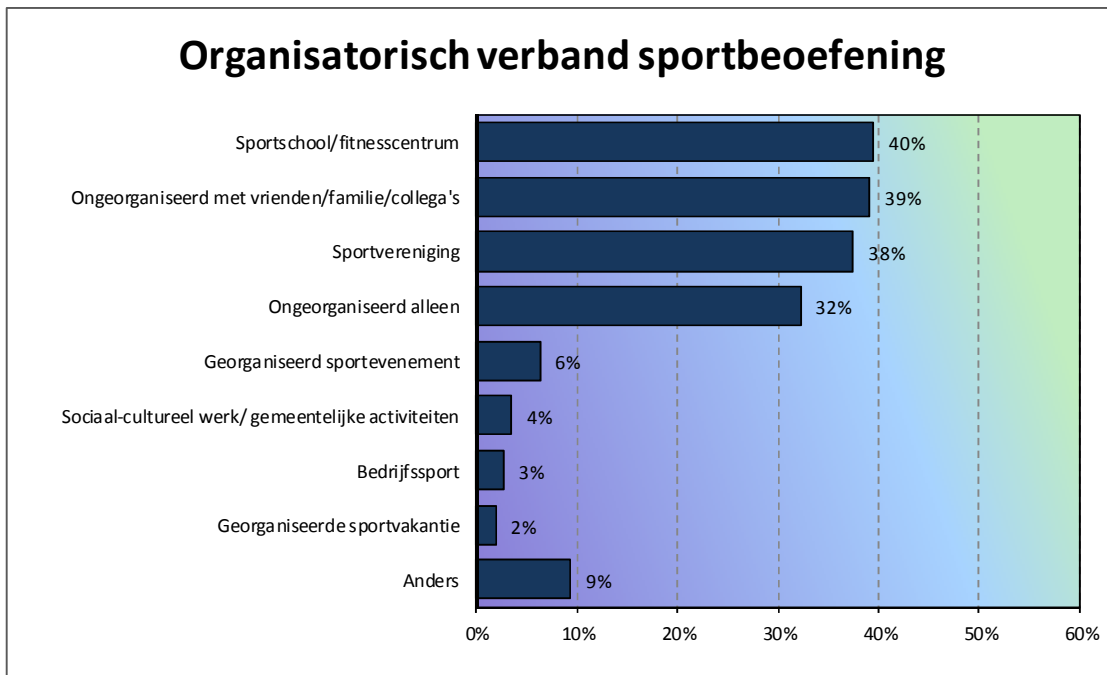
Reden niet-sporten %	Leeftijdsgroep		Etniciteit		Huishoudinkomen	
	< 50 jaar	>= 50 jaar	Autochtonen	Allochtonen	<= € 1750	> € 1750
Leeftijd/ gezondheid/ handicap	15	49	35	35	47	26
Geen interesse in sport	31	33	35	21	25	36
Geen tijd	51	15	29	34	20	37
Kosten	23	9	13	19	23	10
Ik ken niemand om mee te sporten	6	4	5	5	5	5
Afstand tot sportvoorziening/ vervoer	3	2	2	3	3	2
Ik mis bepaalde sportvoorzieningen	1	0	0	2	1	0
Andere reden	7	7	7	7	5	8

¹ Via partiële correlatieberekening.

3 Organisatorisch verband en soort sportactiviteit

3.1 Organisatorisch verband sportbeoefening

In onderstaande grafiek is aangegeven in welk organisatorisch verband de Venlonaar zijn sport beoefent. De percentages tellen op tot meer dan 100%, omdat men voor meerdere sporten (maximaal 3) kon aangeven waar (d.w.z. in welk verband) men het afgelopen jaar gesport heeft. Bovendien kon men per sport meerdere organisatorische verbanden aankruisen.

Uit de grafiek blijkt dat 38% van de sporters een of meer sporten in verenigingsverband beoefent. Evenzo kan geconstateerd worden dat 39% van de sporters ongeorganiseerd sport met vrienden, familie, gezin of collega's. Zo'n 40% van de sporters sport bij een sportschool, fitnesscentrum of een andere commerciële voorziening. En 32% van de sporters beoefent een of meerdere sporten ongeorganiseerd en alleen.

Vergelijkt men de cijfers van 2011 met die van 2008 dan kan geconcludeerd worden, dat vrijwel alle genoemde organisatorische verbanden in 2011 lager scoren dan in 2008. Dit kan verklaard worden, door het feit dat de sporters in 2011 over het algemeen minder sporten hebben beoefend en minder vaak meerdere organisatorische verbanden per sport hebben aangekruist..

3.2 Organisatorisch verband sportbeoefening en persoonskenmerken

Nagegaan is of het organisatorisch verband, waarin men sport, samenhangt met bepaalde persoonskenmerken. De resultaten van deze analyse zijn in tabelvorm samengevat in bijlage 3 b. Bij de analyse is een onderscheid gemaakt tussen de volgende vier vormen van organisatorisch verband:

1. Verenigingsverband: met name sportverenigingen;
2. Commercieel verband: sportschool, fitnesscentrum;
3. Ongebonden: sporters die alleen of samen met familieleden, vrienden of collega's in ongeorganiseerd verband sporten;

4. Anders georganiseerd: activiteiten als bedrijfssport, sportactiviteiten via het sociaal-cultureel werk of welzijnswerk, buurtsportactiviteiten, gemeentelijke sportactiviteiten, georganiseerde sportvakanties en sportevenementen, alsmede sport in andere organisatorische verbanden.

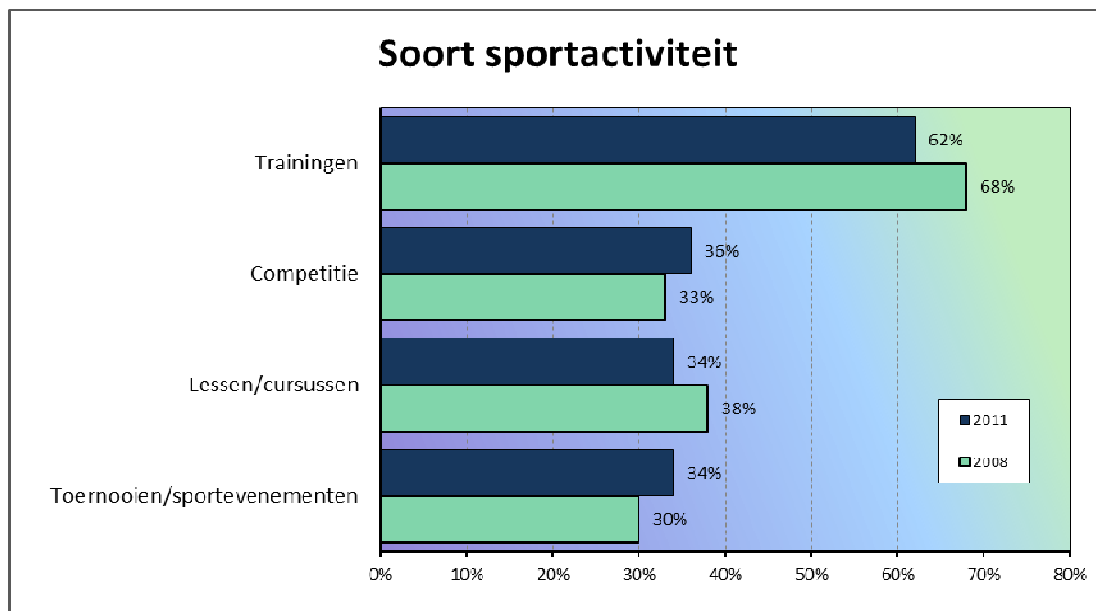
Uit de analyse c.q. de tabel in bijlage 3b kan o.a. het volgende afgeleid worden:

- Mannen sporten -in vergelijking met vrouwen- wat meer in verenigingsverband en wat meer ongeorganiseerd. Vrouwen sporten daarentegen meer in commercieel verband, zoals in sportscholen en fitnesscentra.
- Jongeren sporten meer in verenigingsverband en in commerciële centra dan ouderen.
- Personen met een lager opleidingsniveau sporten minder dan gemiddeld in verenigingsverband en in commerciële centra. Maar in het algemeen beoefenen zij ook minder sporten.
- Er kon geen (significant statistisch) verschil aangetoond worden tussen het organisatorisch verband waarin men sport en:
 - de etniciteit van de respondenten,
 - het inkomen van de respondenten en
 - het stadsdeel waarin men woont.

3.3 Soort sportactiviteit

Zo'n 62% van de respondenten, die de afgelopen 12 maanden gesport hebben, heeft in die periode deelgenomen aan trainingen van de betreffende sport; 36% heeft deelgenomen aan een competitie, 34% heeft lessen of cursussen gevolgd en eveneens 34% heeft deelgenomen aan toernooien of andere sportevenementen.

In onderstaande grafiek zijn ook de percentages van drie jaar geleden weergegeven. Uit die cijfers valt af te leiden, dat nu wat minder sporters trainingen en lessen volgen, en dat wat meer sporters deelnemen aan competities en toernooien/sportevenementen. Maar de verschillen zijn klein.

3.4 Soort sportactiviteit en persoonskenmerken

In bijlage 3c is een tabel opgenomen, waarin is aangegeven aan welk soort activiteiten de sporters uit verschillende respondentengroepen deelnemen. Op basis van de gegevens in die tabel kan het volgende geconcludeerd worden:

- Alleen het geslacht en in mindere mate de leeftijd van de sporters hangen (significant) samenhangt met de sportvorm.
 - Vrouwen nemen vaker deel aan lessen en cursussen dan mannen. Mannen nemen daarentegen meer deel aan trainingen, competities en sporttoernooien of -evenementen.
 - Als men naar de verschillende leeftijdsgroepen kijkt, dan kan geconstateerd worden dat de deelname sportlessen en -cursussen in de leeftijdsgroep 45-54 jaar het hoogst is. Onder 65-plussers is de deelname aan cursussen en lessen het laagst. Ook de deelname aan trainingen is onder de 65-plussers het laagst. Hier scoort de leeftijdsgroep 18-24 jaar het hoogst qua deelname. De leeftijdsgroep 18-34 jaar neemt het meest deel aan competities, toernooien en sportevenementen. De groep 45-64 jaar neemt relatief weinig deel aan competities en de groep 35+ neemt naar verhouding weinig deel aan toernooien en sportevenementen.
- Er kon geen verband aangetoond worden tussen het soort sportactiviteit en
 - de etniciteit van de respondenten,
 - het opleidingsniveau van de respondenten
 - het inkomen van de respondenten en
 - het stadsdeel waarin men woont.

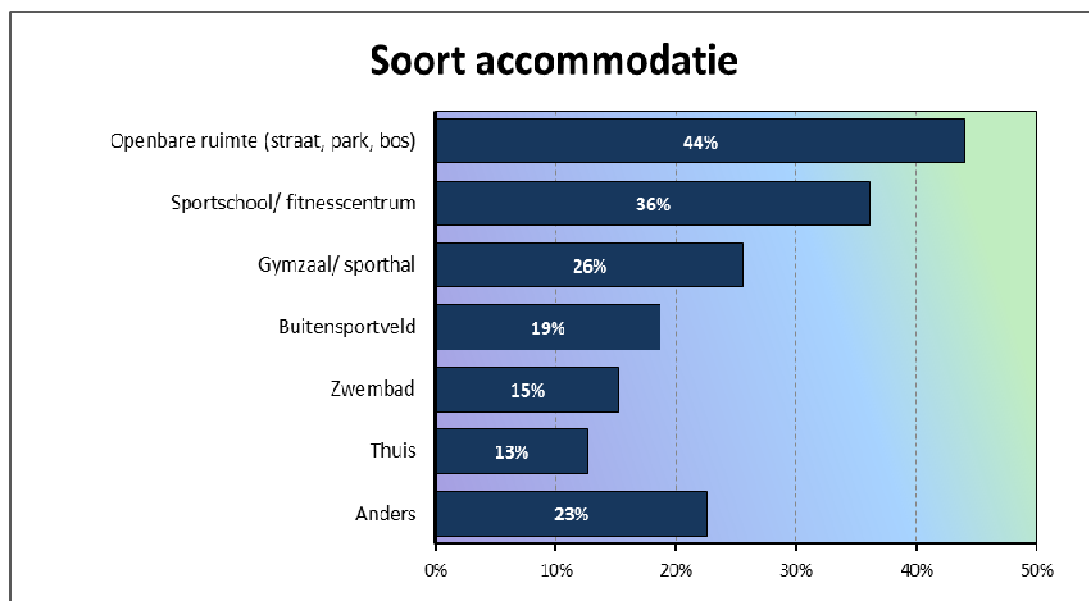
4 Sportaccommodaties en sportvoorzieningen

4.1 Gebruik sportaccommodatie

Aan de mensen, die het afgelopen jaar een of meer keer gesport hebben, is gevraagd waar ze gesport hebben. Men kon daarbij meerdere accommodatiesoorten aankruisen.

De afgelopen 12 maanden werd het meest gesport in de openbare ruimte, zoals op straat, in een park of in het bos. Het ligt voor de hand dat dit toe te schrijven is aan populaire sportactiviteiten als wandelen, hardlopen, trimmen, joggen en fietsen.

Op de tweede plaats komt de sportschool en het fitnesscentrum, hetgeen veelal particuliere accommodaties zijn. Het frequente gebruik van deze accommodaties kan toegeschreven worden aan de hoge deelname aan fitnessactiviteiten; zowel conditie- als krachtfitness.

Iets meer dan een kwart van de sporters heeft gebruik gemaakt van een gymzaal of sporthal. Daarmee komt deze accommodatie op de derde plaats. Gymzalen en sporthallen worden hoofdzakelijk door de gemeente geëxploiteerd. Dat geldt ook voor buitensportvelden (19%) en het zwembad (15%). Zo'n 13% van de sporters heeft thuis gesport.

4.2 Gebruik sportaccommodatie per wijk

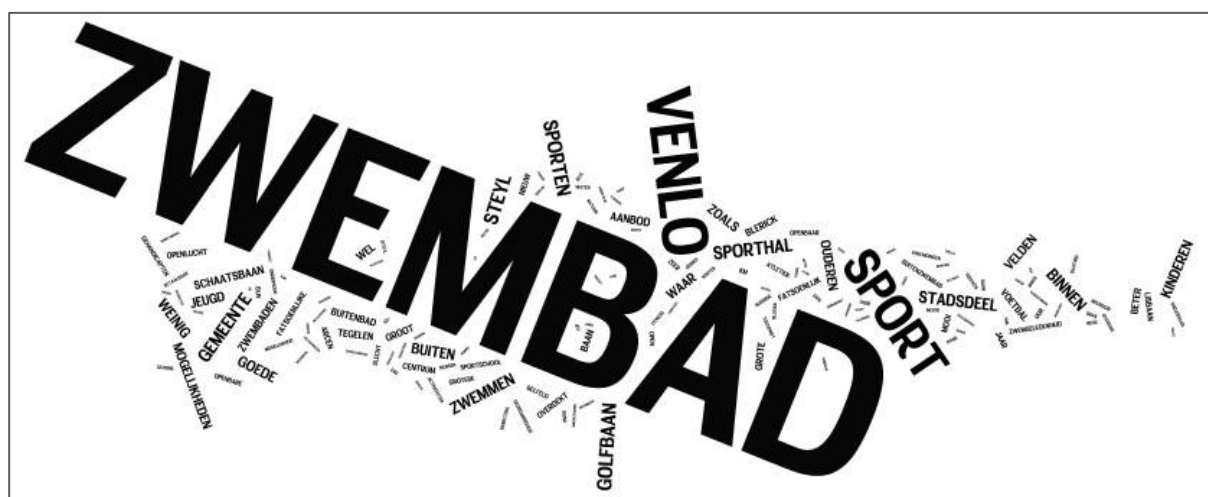
In de volgende tabel is het gebruik van de accommodatiesoorten per wijk weergegeven. Daaruit valt o.a. af te lezen, dat in Hout-Blerick/Boekend en Blerick-Midden relatief veel gebruik gemaakt wordt van een gymzaal/sporthal. Inwoners van Venlo-Zuid, de Binnenstad en Venlo-Noord-Oost sporten relatief vaak in de openbare ruimte. Buitensportvelden worden vaak benut door inwoners van de Binnenstad en Hout-Blerick/Boekend. In Klingerberg en Venlo-Zuid wordt in vergelijking met de andere wijken relatief veel gebruik gemaakt van een sportschool/fitnesscentrum. Het zwembad wordt naar verhouding het meest gebruikt door inwoners van de Vossener en Velden.

Accommodatiegebruik per postcodewijk			Openbare ruimte	Sport-school/fitness-centrum	Gymzaal/sport-hal	Buiten sport-veld	Zwem-bad	Thuis	Anders
Stadsdeel Venlo	5911	Binnenstad	51	35	24	28	14	9	22
	5912	Venlo-Zuid	53	49	23	23	13	13	20
	5913	Venlo-Noord-Oost	51	33	23	22	18	13	24
	5914	Venlo-Noord	44	31	24	16	12	13	28
	5915	Venlo-Oost-Zuid	45	37	23	16	17	12	21
	5916	't Ven	47	35	22	19	15	15	18
Stadsdeel Blerick	5921	Blerick-Midden	36	29	35	14	16	11	28
	5922/5928	Blerick-Noord/ Trade Port	41	38	22	14	17	14	18
	5923	Blerick-Zuid	45	39	21	15	13	10	21
	5924	Vossener	47	37	28	19	24	20	21
	5925	Klingerberg	33	50	22	17	10	5	23
	5926/5927	Hout-Blerick/ Boekend	43	28	37	26	15	9	23
Stadsdeel Tegelen en Belfeld	5931	Tegelen	40	40	27	15	16	14	20
	5932	Op de Hei	33	36	25	16	12	19	26
	5935	Steyl	40	43	25	17	14	13	20
	5951	Belfeld	45	32	31	15	11	12	19
Stadsdeel Arcen en Velden	5941	Velden	42	31	28	23	20	12	26
	5943/5944	Lomm/Arcen	46	22	25	22	15	11	28
Totaal		Gemeente Venlo	44	36	26	19	15	13	23

4.3 Wat mist men in het sportaanbod in de gemeente

In de laatste vraag van het sportvragenblok werd aan alle respondenten (ongeacht of ze de afgelopen 12 maanden hebben gesport) gevraagd of ze bepaalde zaken missen in het sportaanbod in de gemeente Venlo. Van de respondenten geeft 13% aan dat men inderdaad iets mist.

In onderstaande zogenaamde 'Wordle' zijn de 150 meest genoemde woorden grafisch weergegeven. Hoe dikker en groter een woord is afgebeeld, des te vaker is het genoemd.

Het valt direct op dat het woord 'zwembad' het meest genoemd is. Daarbij wordt zowel om een openluchtbad gevraagd, als om een binnenbad. De vraag om een binnenbad komt vooral van inwoners uit stadsdeel Venlo. Dat was ook bij eerdere enquêtes het geval. Sinds de sluiting van het sportfondsenbad aan de Walstraat, wordt het ontbreken van een zwembad in stadsdeel Venlo nog

steeds als een groot gemis ervaren. In de stadspeiling van dit jaar wordt echter ook door veel inwoners uit Tegelen en Steyl de behoefte aan een binnenzwembad genoemd. Men blijkt erg ongerust te zijn over de dreigende sluiting van het zwembad in Nieuw-Steyl.

Andere sportvoorzieningen, die men in Venlo mist, zijn o.a. een golfbaan en een schaatsbaan. Wat betreft de schaatsbaan, wordt door de een gevraagd om een overdekte schaatsbaan/ijsshal en door de ander om een openluchtschaatsbaan in de winterperiode.

Daarnaast wordt door de deelnemers aan de stadspeiling meer aandacht gevraagd voor sportvoorzieningen voor speciale doelgroepen, zoals met name voorzieningen voor kinderen/jeugd, ouderen en gehandicapten.

5 Gezond bewegen

De gegevens in dit hoofdstuk zijn ontleend aan de stadspeiling van vorig jaar. In de stadspeiling van 2010 was in de stadspeiling namelijk een vragenblok opgenomen over gezond bewegen en sport. Het betreffende vragenblok wordt o.a. gehanteerd door het TNO. Het TNO onderscheidt de volgende normen op het gebied van gezond bewegen en fitheid:

- de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB)

Volgens deze norm is het voor het behouden van een goede gezondheid gewenst om tenminste vijf dagen per week tenminste 30 minuten matig intensieve lichaamsbeweging te hebben; bijvoorbeeld in de vorm van wandelen, fietsen, tuinieren, sporten of beweging op het werk. Voor jeugdigen onder 18 jaar is het gewenste aantal minuten per dag minimaal 60. Matig intensieve lichaamsbeweging is beweging, die tenminste even intensief is als stevig doorlopen of fietsen. Er worden drie groepen onderscheiden:

- inactieven: halen geen enkele dag per week 30 minuten matig intensieve beweging;
- normactieven: zijn minimaal vijf dagen per week 30 minuten matig intensief actief;
- semi-actieven: vormen de groep tussen de inactieven en de normactieven. Deze groep is dus minimaal 1 dag, maar maximaal 4 dagen per week 30 minuten actief.

- de Fitnorm

Om een goede conditie van het hartvaatstelsel te bewerkstelligen is drie maal per week tenminste 20 minuten zwaar intensieve lichaamsbeweging (bijvoorbeeld in de vorm van sporten) nodig. De lichamelijke activiteiten dienen lang genoeg te duren om bezweet te raken. Ook bij de fitnorm worden drie groepen onderscheiden:

- niet-fitactieven: niet of slechts enkele keren per jaar zwaar inspannend actief;
- norm-fitactieven: minimaal 3 keer per week tenminste 20 minuten intensief lichamenlijk actief;
- semi-fitactieven: wel regelmatig zwaar inspannend actief, maar minder dan drie keer per week.

- de Combinorm

De combinorm is een combinatie van beide bovenstaande normen. Iemand voldoet aan de combinorm wanneer hij/zij aan tenminste één van beide normen voldoet.

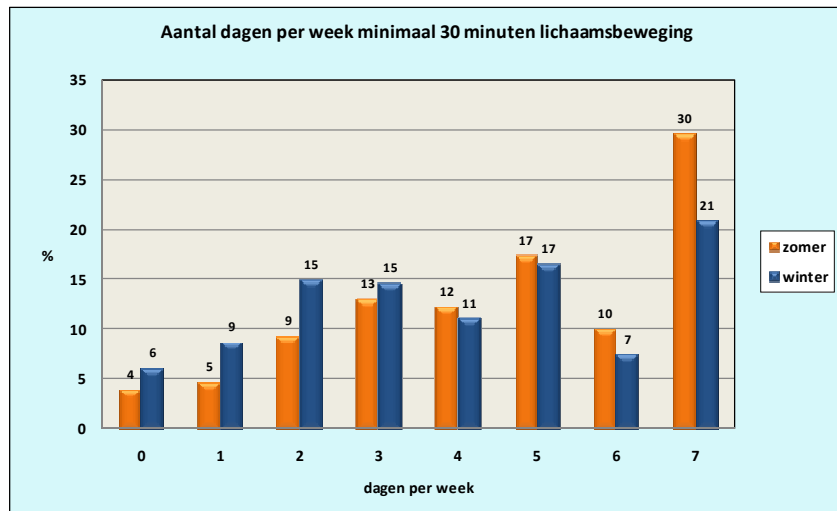
Omdat mensen in de zomer lichamenlijk meer actief zijn dan in de winter, maakt het TNO in haar rapportages een onderscheid tussen de activiteit in de zomer en in de winter.

Het is de bedoeling dat de resultaten van het vragenblok Gezond Bewegen en Sport ook gebruikt worden voor de monitoring van de Venlose beleidsprogramma's.

5.1 De Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB)

Uit de volgende grafiek kan men aflezen, dat 4% van de ondervraagden in de zomer geen enkele dag per week minimaal 30 minuten lichaamsbeweging heeft. Voor de winter bedraagt dat percentage 6%.

Dertig procent van de ondervraagden is zomers 7 dagen per week tenminste 30 minuten per dag lichamenlijk actief. In de wintermaanden daalt dat percentage naar 21%.

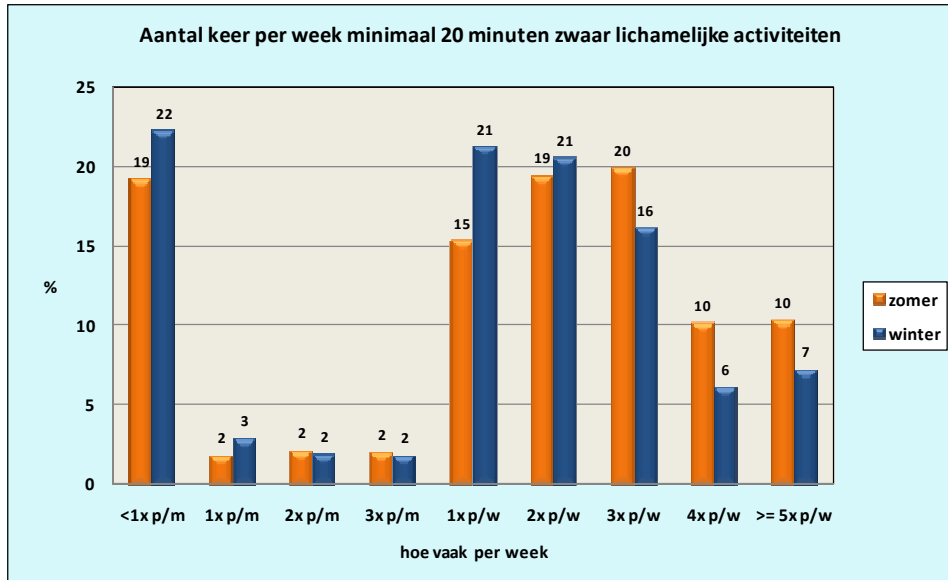
Wanneer men de cijfers uit bovenstaande grafiek omzet naar de Nederlandse Norm Gezond Bewegen dan blijkt dat bijna 57% van de volwassen Venlonaren in de zomer voldoet aan de norm Gezond Bewegen. Voor de winter bedraagt dat percentage 45%. Het aandeel inactieven bedraagt in de zomer 4% en in de winter 6%.

Aandeel actieve inwoners volgens de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB)		Zomer				Winter			
Aantal dagen per week minimaal 30 minuten matig intensief actief	Groep	Venlo 2010		Nederland 2007		Venlo 2010		Nederland 2007	
0	Inactief	3,9	3,9	5,5	5,5	6,1	6,1	7,3	7,3
1	Semi-actief	4,7	39,3	1,6	19,3	8,7	49,2	5,7	30,6
2		9,3		4,5		14,9		7,6	
3		13,0		7,4		14,6		10,3	
4		12,2		5,8		11,0		7,0	
5	Norm-actief	17,3	56,8	11,8	75,3	16,5	44,7	12,0	62,1
6		10,0		6,4		7,4		5,2	
7		29,6		57,0		20,8		44,8	

De cijfers uit de Venlose stadspeiling 2010 zijn in bovenstaande tabel ook vergeleken met de cijfers uit het Trendrapport Bewegen en Gezondheid 2006/2007 van het TNO. Bij een vergelijking van de Venlose en landelijke cijfers blijkt dat het aandeel inactieven in Venlo onder het landelijk gemiddelde ligt, maar van de andere kant is ook het aandeel normactieven in Venlo (duidelijk) lager. Dat betekent dat Venlo verhoudingsgewijs veel semi-actieve inwoners telt. Uit het onderzoek kan niet afgeleid worden wat de oorzaken voor deze verschillen zijn. Wel kan erop gewezen worden dat de landelijke cijfers betrekking hebben op het jaar 2007 en de Venlose gegevens op het jaar 2010.

5.2 De Fitnorm

Onderstaande grafiek laat zien hoe vaak de volwassen Venlonaar per week minimaal 20 minuten zwaar lichamelijke activiteiten verricht of inspannende sporten beoefent (waarbij men bezweet raakt). In de zomer verricht 19% minder dan 1x per maand zwaar lichamelijke activiteiten en in de winter 22%.

Ongeveer één op de vijf volwassen Venlonaren verricht in de zomer minimaal 4 keer per week zwaar lichamelijke activiteiten of inspannende sporten.

In onderstaande tabel zijn de onderzoeksresultaten getransformeerd naar de fitnorm. In de zomerperiode voldoet 40% van de volwassen Venlonaren aan de fitnorm; 25% is niet-fitactief. In de winter voldoet 29% van de Venlonaren aan de fitnorm en is 29% niet fitactief.

Aandeel actieve inwoners volgens de fitnorm		Zomer		Winter	
Aantal keer per week minimaal 20 minuten zwaar intensief actief	Groep	Venlo 2010	Nederland 2007	Venlo 2010	Nederland 2007
minder dan 1	Niet fitactief	25,0	42,2	28,8	48,8
1 of 2	Semi-fitactief	34,7	30,3	41,8	33,0
3 of meer	Norm-fitactief	40,3	27,5	29,4	18,2

In de vorige paragraaf bleek dat de gemeente Venlo in vergelijking met de landelijke cijfers naar verhouding weinig norm-actieve inwoners telt volgens de Nederlandse Norm Gezond Bewegen. Maar uit bovenstaande tabel blijkt dat Venlo wel erg goed scoort wat betreft het aandeel inwoners dat aan de fitactief-norm voldoet. Zowel het aandeel norm-fitactieven als het aandeel semi-fitactieven ligt boven het landelijk gemiddelde (uit 2007).

5.3 De Combinorm

Zoals in de inleiding van dit hoofdstuk is aangegeven, voldoet iemand aan de combinorm als hij/zij voldoet aan de NNGB en/of de fitnorm. In 2010 voldeed 70% van de Venlonaren in de zomer aan de combinorm. Voor de winter bedraagt dat percentage 57%

Aandeel inwoners dat aan de combinorm voldoet	Zomer		Winter	
	Venlo 2010	Nederland 2007	Venlo 2010	Nederland 2007
Niet-normactief	30,4	21,2	43,3	34,3
Combinorm actief	69,6	78,8	56,7	65,7

Het aandeel Venlonaren dat in 2010 aan de combinorm voldoet ligt onder het landelijk cijfer van 2007. Blijkbaar kan de goede score van het aandeel fit-actieven in de gemeente Venlo de lagere score op de Norm Gezond Bewegen (NNGB) niet compenseren.

De stadspeiling levert geen verklaring voor de verschillen tussen de Venlose en landelijke cijfers. Mogelijk spelen ook factoren als de mate van verstedelijking, de sociaal-maatschappelijke samenstelling van de bevolking en de leeftijdsopbouw (met name qua vergrijzing en ontgroening) een rol.

BIJLAGEN

Bijlage 1 Onderzoeksopzet

Onderzoeksmethode

Het onderzoek naar sportdeelname was opgenomen in de stadspeiling van 2011. De stadspeiling is een jaarlijks terugkerend burgeronderzoek, dat is opgezet als een omnibusonderzoek, waarin diverse uiteenlopende onderzoeksvragen, die binnen de gemeentelijke organisatie leven, worden gebundeld. Evenals voorgaande jaren, is de stadspeiling in 2011 uitgevoerd als een schriftelijke enquête. Een van de redenen hiervoor is, dat de vragenlijst te lang is voor telefonische of internetafname. Bovendien is met een schriftelijke enquête een hoge respons te behalen. Om te zorgen voor een zo hoog mogelijke respons ontvingen alle respondenten per post een schriftelijke vooraankondiging van het onderzoek. Vervolgens werden de vragenlijsten thuis bij hen bezorgd en opgehaald. Voor het bezorgen en ophalen van de enquêteformulieren worden elk jaar verenigingen uit de gemeente ingezet. De verenigingen krijgen voor elke door hen opgehaalde ingevulde vragenlijst een vergoeding. De ophalers moeten minimaal drie pogingen ondernemen om de vragenlijst te bemachtigen. Bij hun derde (tevergeefs) bezoek dienen ze een portvrije retourenvelop achter te laten met het (schriftelijk) verzoek de vragenlijst na invulling op te sturen naar de gemeente. De dataverzameling voor de stadspeiling vond plaats in de periode maart/april 2011. Zoals in de inleiding al is vermeld, vond het onderzoek plaats onder een steekproef van de Venlose bevolking van 18 jaar en ouder, exclusief bewoners van kloosters, verpleeg- en verzorgingstehuizen, asielzoekerscentra, daklozentehuizen e.d.. In totaal werden op aselechte wijze 5.400 personen uit het gemeentelijk bevolkingsbestand voor het onderzoek geselecteerd.

Respons

Tijdens de dataverzameling bleek dat de steekproef nog enkele verouderde gegevens bevatte; met name ten aanzien van verhuizingen en overlijdensgevallen. Na correctie resteerden 5.343 personen in de steekproef.

In totaal zijn 3.850 ingevulde formulieren geretourneerd, waarvan 316 per post. Uitgaande van het gecorrigeerde steekproefbestand bedraagt de algehele respons 72%. Het volgende overzicht geeft de responsresultaten weer.

Bruto steekproef bevolkingsbestand	5.400	
Administratieve correctie voor onbruikbare adressen (o.a. verhuizing, overlijden)	57	
Gecorrigeerde steekproef	5.343	100 %
Niet geretourneerd (o.a. vanwege weigering, ziekte, taalproblemen)	1.471	27,5 %
Niet ingevuld of te veel vragen niet ingevuld	22	0,4 %
Ingevulde enquêteformulieren (netto respons)	3.850	72,1 %
waarvan: opgehaald	3.534 (92%)	
per post geretourneerd	316 (8%)	

De data-entry van de schriftelijke vragenlijsten vond (met uitzondering van de open vragen) plaats via het scannen van de ingeleverde formulieren. Daarvoor werd een gespecialiseerd bureau ingeschakeld.

Weging

Bij enquêteonderzoeken loopt men het risico, dat bepaalde bevolkingsgroepen over- dan wel ondervertegenwoordigd zijn in de respondentgroep. Om de resultaten te corrigeren voor deze over- respectievelijk ondervertegenwoordiging zijn de onderzoeksgegevens "gewogen" naar leeftijd, geslacht en woonwijk. Tenzij expliciet anders vermeld, wordt in dit rapport steeds uitgegaan van de gewogen onderzoekscijfers.

Bijlage 2. Vragenblok over sportdeelname in stadspeiling 2011

(Met gewogen frequentieverdeling)

J. SPORTDEELNAME

De volgende vragen gaan over sportdeelname. Het gaat hierbij om activiteiten, die u in de afgelopen twaalf maanden heeft verricht volgens gebruiken en regels uit de sportwereld. U moet dus denken aan bijvoorbeeld badminton, fitness, toerfietsen en schaken, maar **niet** aan yoga, tuinieren, puzzelen of fietsen naar de bakker. Sporten, die u tijdens de vakanties heeft beoefend, tellen **wel** mee; sporten tijdens lessen lichamelijke opvoeding op school **niet**.

J1. Welke sport of sporten heeft u in de afgelopen twaalf maanden beoefend?

(Als u geen sport heeft beoefend kunt u vakje 49 aankruisen)

☐ 1	aerobic/steps	142	☐ 27	midgetgolf	133
☐ 2	atletiek	51	☐ 28	motorsport	31
☐ 3	badminton	89	☐ 29	paardensport	52
☐ 4	basketbal	34	☐ 30	roeien	14
☐ 5	biljart/poolbiljart/snooker	150	☐ 31	schaatsen	128
☐ 6	boksen	38	☐ 32	schaken	57
☐ 7	bowling	244	☐ 33	schietsport	56
☐ 8	bridge	52	☐ 34	skeelers/skaten	113
☐ 9	dammen	43	☐ 35	skiën/langlaufen/snowboarden	203
☐ 10	danssport	124	☐ 36	squash	77
☐ 11	darts	163	☐ 37	tafeltennis	72
☐ 12	duiksport	32	☐ 38	tennis	249
☐ 13	fitness: conditie	893	☐ 39	vecht- en verdedigingssporten	62
☐ 14	fitness: kracht	511	☐ 40	vliegen/hanggliding/parachutespringen	14
☐ 15	golf	159	☐ 41	veldvoetbal	251
☐ 16	gymnastiek/turnen	93	☐ 42	volleybal	102
☐ 17	handbal	29	☐ 43	wandelsport	630
☐ 18	hardlopen/joggen/trimmen	461	☐ 44	watersport/zeilen/surfen	50
☐ 19	hockey	62	☐ 45	wielrennen/mountainbike/toerfietsen	411
☐ 20	honkbal/softbal	8	☐ 46	zwemsport	430
☐ 21	jeu de boules	96	☐ 47	zaalvoetbal	117
☐ 22	kaatsen	4			
☐ 23	kano	39	☐ 48	andere sport, namelijk	127
☐ 24	karting	78			
☐ 25	klimsport/bergwandelen	65			
☐ 26	korfbal	12	☐ 49	geen sport	1.253

➔ Als u hierboven één of meer sporten heeft aangekruist, kunt u verder gaan met vraag J3

J2. Als u de afgelopen twaalf maanden geen sport heeft beoefend, waarom heeft u dan niet gesport?
(U mag meerdere antwoorden aankruisen)

☐	Geen interesse in sport	380
☐	Geen tijd	320
☐	Vanwege mijn leeftijd, gezondheid of handicap	403
☐	Vanwege de kosten	150
☐	Afstand tot sportvoorzieningen/ vervoer	24
☐	Ik mis bepaalde sportvoorzieningen	8
☐	Ik ken niemand om mee te sporten	49
☐	Andere reden, namelijk ____	89

→ Als u de afgelopen 12 maanden niet gesport heeft, kunt u verder gaan met vraag J8

J3. Hoeveel keer heeft u in de afgelopen twaalf maanden in totaal gesport?

☐	1 tot 11 keer (minder dan 1x per maand)	248
☐	12 tot 59 keer (1-5x per maand)	891
☐	60 tot 119 keer (5-10x per maand)	673
☐	120 keer of meer (vaker dan 10x per maand)	434

→ De nu volgende vragen gaan over de sporten die u hebt aangekruist bij vraag J1

J4. Welke van de genoemde sporten heeft u de afgelopen twaalf maanden het meest beoefend?

(Vul maximaal drie sporten in. Als er meer dan drie sporten in aanmerking komen, vul dan de drie sporten in, die u de afgelopen twaalf maanden het meest heeft beoefend.)

U kunt daarbij de nummers gebruiken, die bij vraag J1 vermeld zijn (bijvoorbeeld: veldvoetbal = nummer 41). Gebruik hierbij één nummer per vakje, bijvoorbeeld:

Drie meest beoefende sporten	Sport 1	Sport 2	Sport 3
Nummer sport (zie vraag J1)	<input style="width: 30px; height: 25px;" type="text"/> <input style="width: 30px; height: 25px;" type="text"/>	<input style="width: 30px; height: 25px;" type="text"/> <input style="width: 30px; height: 25px;" type="text"/>	<input style="width: 30px; height: 25px;" type="text"/> <input style="width: 30px; height: 25px;" type="text"/>

J5. Hoeveel keer heeft u deze sport(en) in de afgelopen twaalf maanden beoefend?

	Sport 1	Sport 2	Sport 3
1 tot 11 keer (minder dan 1x per maand)	272	348	352
12 tot 59 keer (1-5x per maand)	1.028	722	353
60 tot 119 keer (5-10x per maand)	564	301	133
120 keer of meer (vaker dan 10x per maand)	334	105	49

J6. In welk verband heeft u deze sport de afgelopen twaalf maanden beoefend?
(meerdere antwoorden mogelijk)

	Sport 1	Sport 2	Sport 3
a. Bij een sportvereniging	687	274	109
b. Bij een sportschool, fitnesscentrum, commerciële exploitant sporthal, e.d.	685	471	196
c. Bij een bedrijf of in het kader van bedrijfssport	38	24	22
d. Via het sociaal-cultureel werk, wijk- en buurtsport, welzijnswerk of door de gemeente georganiseerde sportactiviteiten	55	23	15
e. Tijdens een georganiseerde sportvakantie	12	16	24
f. Tijdens een georganiseerd sportevenement	89	67	29
g. Ongeorganiseerd met vrienden, familie, gezin en/of collega's	523	456	353
h. Ongeorganiseerd en alleen	448	329	237
i. Anders	140	67	64

J7. Aan welke vorm van sportactiviteiten heeft u in de afgelopen twaalf maanden deelgenomen?
(Per sport zijn meer antwoorden mogelijk)

	Sport 1	Sport 2	Sport 3
a. Lessen/cursussen	295	166	79
b. Trainingen	637	316	122
c. Competitie	349	110	43
d. Toernooien/ sportevenementen	306	116	50
e. Geen van deze	1.093	819	590

J8. Waar heeft u de afgelopen 12 maanden gesport?
(meerdere antwoorden mogelijk)

☐ In een gymzaal/ sporthal	609
☐ In de openbare ruimte (op straat, park, bos etc.)	1.045
☐ Op een buitensportveld	444
☐ In een sportschool/ fitnesscentrum	857
☐ In een zwembad	361
☐ Thuis	303
☐ Anders	538

J9. Ziet u zichzelf als sporter?

☐	Nee, in het geheel niet	956
☐	Nee, nauwelijks	934
☐	Enigszins	851
☐	Ja, tamelijk	460
☐	Ja, zonder meer	293

J10. Mist u bepaalde zaken in het sportaanbod in de gemeente Venlo?

☐	Nee	1.943
☐	Ja, namelijk →	427
☐	Weet ik niet	998

Bijlage 3. Onderzochte samenhangen m.b.t. sportdeelname

Bij het analyseren van de onderzoeksresultaten is nagegaan of sportdeelname samenhangt met bepaalde persoonskenmerken van de respondent. De conclusie van deze analyses is in de betreffende paragrafen al vermeld. Deze bijlage bevat de tabellen, waarin de analyseresultaten zijn samengevat en waarop de conclusies zijn gebaseerd.

a). Samenhang tussen sportfrequentie en persoonskenmerken.

Persoonskenmerken	sign.	Sportfrequentie per jaar (in %)				
		0 keer	1 t/m 11 keer	12 t/m 59 keer	60 t/m 119 keer	>= 120 keer
Totaal respondenten		35	7	26	20	13
Geslacht	**					
• man		31	8	26	20	15
• vrouw		40	7	25	18	11
Leeftijdsgroep	**					
• 18-24		14	10	28	25	23
• 25-34		27	10	29	21	14
• 35-44		32	8	29	20	12
• 45-54		34	9	26	18	14
• 55-64		39	6	25	20	11
• 65+		51	4	21	15	9
Etniciteit	**					
• Nederland		34	7	26	20	6
• Turkije/Marokko		55	7	21	11	13
• Overig		40	6	26	16	13
Opleiding	**					
• geen of alleen lager onderwijs		63	6	17	8	7
• lager beroepsonderwijs en lager of middelbaar algemeen voortgezet onderwijs		44	8	22	18	8
• middelbaar beroepsonderwijs en hoger algemeen voortgezet onderwijs		29	8	29	20	15
• hoger beroepsonderwijs en wetenschappelijk onderwijs		20	7	30	25	18
Inkomen	**					
• < € 1.000		58	5	14	11	12
• € 1.000 - € 1.350		58	7	16	12	7
• € 1.350 - € 1.750		43	8	26	16	7
• € 1.750 - € 3.050		33	8	28	20	11
• > € 3.050		18	7	29	27	19
• weet niet		37	6	25	18	14
Stadsdeel	**					
• stadsdeel Venlo		35	7	26	19	13
• stadsdeel Blerick		36	9	26	19	11
• stadsdeel Tegelen en Belfeld		39	6	25	17	13
• stadsdeel Arcen, Velden en Lomm		27	3	27	23	19

In de tabel is aangegeven of de gevonden verschillen tussen de respondentgroepen statistisch significant zijn, waarbij sterretjes het significantieniveau aangeven (* p<.05 en ** p<.01). De aanduiding "n.s." is vermeld als de verschillen "niet significant" zijn. Het verband tussen sportfrequentie en de persoonskenmerken is vastgesteld via de Chi-kwadraattoets.

b). Samenhang tussen organisatorisch verband waarin gesport wordt en persoonskenmerken.

De percentages in onderstaande tabel geven aan hoeveel procent van de verschillende respondentgroepen de afgelopen 12 maanden een of meer sporten in de genoemde organisatorische verbanden heeft beoefend. Daarbij ging het om de drie sporten, die men het meest beoefend heeft. De percentages in de tabel zijn gebaseerd op de sportende respondenten.

Persoonskenmerken sign.	Organisatorisch verband sportbeoefening (in %)			
	verenigings- verband	commercieel verband	on- gebonden	anders georga- niseerd
Totaal sporters	40	42	60	23
Geslacht **				
• man	46	37	64	24
• vrouw	33	48	56	21
Leeftijdsgroep **				
• 18-24	57	48	53	25
• 25-34	44	49	61	27
• 35-44	38	45	67	22
• 45-54	35	41	60	20
• 55-64	36	39	61	20
• 65+	34	29	57	25
Etniciteit n.s.				
• Nederland	40	42	61	23
• Turkije/Marokko	32	43	44	21
• Overig	41	42	57	19
Opleiding **				
• geen of alleen lager onderwijs	33	26	48	35
• lager beroepsonderwijs en lager of middelbaar algemeen voortgezet onderwijs	33	39	53	23
• middelbaar beroepsonderwijs en hoger algemeen voortgezet onderwijs	40	43	61	24
• hoger beroepsonderwijs en wetenschappelijk onderwijs	44	45	66	19
Inkomen n.s.				
• < € 1.000	30	44	61	24
• € 1.000 - € 1.350	21	41	51	29
• € 1.350 - € 1.750	43	35	54	25
• € 1.750 - € 3.050	36	41	61	22
• > € 3.050	44	44	66	22
Stadsdeel n.s.				
• stadsdeel Venlo	39	43	60	22
• stadsdeel Blerick	35	41	59	22
• stadsdeel Tegelen en Belfeld	41	42	60	23
• stadsdeel Arcen, Velden en Lomm	51	39	65	24

In de tabel is aangegeven of de gevonden verschillen tussen de respondentgroepen statistisch significant zijn, waarbij sterretjes het significantieniveau aangeven (* p<.05 en ** p<.01). De aanduiding "n.s." is vermeld als de verschillen "niet significant" zijn. Het verband tussen sportfrequentie en de persoonskenmerken is vastgesteld via de Chi-kwadraattoets.

c). Samenhang tussen soort sportactiviteit waaraan men deelneemt en persoonskenmerken.

Persoonskenmerken	sign.	Soort sportactiviteit (in %)			
		lessen/ cursussen	trainingen	competitie	toernooien/ sport- evenementen
Totaal sporters		34	62	36	34
Geslacht	**				
• man		19	67	49	44
• vrouw		53	57	20	20
Leeftijdsgroep	*				
• 18-24		34	84	52	40
• 25-34		35	61	46	37
• 35-44		34	55	36	32
• 45-54		42	59	25	29
• 55-64		31	62	27	31
• 65+		25	53	31	30
Etniciteit	n.s.				
• Nederland		35	62	36	35
• Turkije/Marokko		28	76	18	11
• Overig		33	60	40	30
Opleiding	n.s.				
• geen of alleen lager onderwijs		16	76	30	32
• lager beroepsonderwijs en lager of middelbaar algemeen voortgezet onderwijs		31	57	34	28
• middelbaar beroepsonderwijs en hoger algemeen voortgezet onderwijs		37	67	33	34
• hoger beroepsonderwijs en wetenschappelijk onderwijs		37	61	39	36
Inkomen	n.s.				
• < € 1.000		35	68	47	38
• € 1.000 - € 1.350		28	57	29	23
• € 1.350 - € 1.750		26	66	34	29
• € 1.750 - € 3.050		34	61	33	29
• > € 3.050		36	63	35	38
Stadsdeel	n.s.				
• stadsdeel Venlo		34	62	35	36
• stadsdeel Blerick		38	65	34	29
• stadsdeel Tegelen en Belfeld		31	62	34	34
• stadsdeel Arcen, Velden en Lomm		35	59	48	36

In de tabel is aangegeven of de gevonden verschillen tussen de respondentgroepen statistisch significant zijn, waarbij sterretjes het significantieniveau aangeven (* $p < .05$ en ** $p < .01$). De aanduiding "n.s." is vermeld als de verschillen "niet significant" zijn. Het verband tussen sportfrequentie en de persoonskenmerken is vastgesteld via de Chi-kwadraattoets.

Bijlage 4. RSO-tabellen sportparticipatie per wijk

De tabellenset in deze bijlage is opgesteld ten behoeve van het monitoren van de sportparticipatie in de gemeente Venlo, conform de landelijke Richtlijnen Sportdeelname Onderzoek. De tabellen bevatten wijkcijfers. De cijfers in deze bijlage kunnen –als gevolg van afrondingen en een iets andere berekeningswijze– licht afwijken van de cijfers in de rapportage.

Sportparticipatie	Binnenstad	Venlo-Zuid	Venlo-Oost-Noord	Venlo-Noord	Venlo-Oost-Zuid	't Ven	Blerik-Midden	Blerik-Noord/ Trade Port	Blerik-Zuid	Vossener	Klingenberg	Hout-Blerik/ Boekend	Tegelen	Op de Hei	Steyl	Belfeld	Velden	Lomm/Arcen	Venlo 2011	Venlo 2008	Venlo 2005	Venlo 2002
%minimaal 12 x per jaar gesport	65%	55%	67%	48%	51%	66%	47%	58%	48%	53%	57%	68%	54%	47%	60%	57%	72%	66%	57%	61%	59%	53%
Aantal	176	160	214	200	183	215	168	170	171	144	156	219	201	189	202	203	213	223	3436			

Aantal beoefende sporten	Binnenstad	Venlo-Zuid	Venlo-Oost-Noord	Venlo-Noord	Venlo-Oost-Zuid	't Ven	Blerik-Midden	Blerik-Noord/ Trade Port	Blerik-Zuid	Vossener	Klingenberg	Hout-Blerik/ Boekend	Tegelen	Op de Hei	Steyl	Belfeld	Velden	Lomm/Arcen	Venlo 2011	Venlo 2008	Venlo 2005	Venlo 2002
gemiddeld aantal sporten	2,54	2,05	2,09	1,45	1,74	2,17	1,71	2,08	1,59	1,86	1,75	2,21	1,99	1,41	1,97	1,68	2,56	2,02	1,92			
Aantal	182	166	224	208	190	225	184	178	180	154	167	235	212	199	215	214	231	233	3629			

Georganiseerd verband sporten	Binnenstad	Venlo-Zuid	Venlo-Oost-Noord	Venlo-Noord	Venlo-Oost-Zuid	't Ven	Blerick-Midden	Blerick-Noord/ Trade Port	Blerick-Zuid	Vossener	Klingenberg	Hout-Blerick/ Boekend	Tegelen	Op de Hei	Steyl	Belfeld	Velden	Lomm/Arcen	Venlo 2011	Venlo 2008	Venlo 2005	Venlo 2002
niet georganiseerd	50%	41%	45%	48%	47%	43%	54%	45%	41%	49%	36%	55%	45%	51%	41%	49%	50%	50%	46%	61%	58%	61%
georganiseerd in verenigingsverband	39%	41%	35%	36%	40%	32%	34%	34%	28%	30%	26%	42%	38%	38%	36%	43%	50%	43%	38%	41%	41%	46%
georganiseerd in commercieel verband	42%	50%	35%	37%	43%	41%	35%	36%	44%	38%	46%	37%	40%	39%	45%	36%	39%	32%	40%	45%	42%	37%
georganiseerd anders	22%	24%	19%	20%	21%	24%	23%	21%	21%	25%	15%	22%	26%	17%	17%	22%	23%	24%	21%	24%	23%	22%
Aantal	127	100	160	115	112	172	104	115	102	88	107	175	124	102	144	146	160	162	2332			

Trainingsverband/ competitiesport (als % van totaal aantal sporters)	Binnenstad	Venlo-Zuid	Venlo-Oost-Noord	Venlo-Noord	Venlo-Oost-Zuid	't Ven	Blerick-Midden	Blerick-Noord/ Trade Port	Blerick-Zuid	Vossener	Klingenberg	Hout-Blerick/ Boekend	Tegelen	Op de Hei	Steyl	Belfeld	Velden	Lomm/Arcen	Venlo 2011	Venlo 2008	Venlo 2005	Venlo 2002
Lessen/cursussen	14%	20%	15%	16%	21%	19%	20%	20%	14%	16%	25%	23%	16%	17%	14%	15%	22%	18%	18%			
Trainingen	34%	38%	29%	22%	32%	32%	40%	32%	31%	35%	35%	30%	30%	32%	29%	36%	38%	28%	32%			
Competitie	21%	22%	15%	14%	16%	18%	15%	17%	15%	17%	22%	21%	14%	20%	19%	20%	29%	26%	19%			
Toernooien/ sportevenementen	25%	19%	17%	16%	16%	16%	17%	15%	9%	15%	18%	16%	22%	11%	13%	17%	21%	20%	17%			
Geen van deze	65%	60%	68%	72%	70%	61%	57%	60%	72%	63%	52%	65%	63%	63%	70%	63%	61%	52%	63%			
Aantal	127	100	160	116	112	172	104	115	102	88	107	175	124	102	144	145	159	163	2332			

